

JAKUB

10

ZPRAVODAJ PŘÍBRAMSKÉ FARNOSTI SV. JAKUBA

nákl. na tištěné číslo 7 Kč

XXIII. ročník, 29. 11. 2015

SLOVO ÚVODEM

Milí čtenáři, nevím, jak vy, ale já mám doopravdy radost, že začíná advent. Nemám mezi významnými momenty církevního roku nějakého svého favorita, ale musím se přiznat, že Vánoce i čtyři týdny před nimi prožívám vždy skutečně ráda. Prodlužující se noci, dlouhé večery a ztichlá, usínající příroda mi připomínají dlouhou dobu čekání na slíbený příchod Spasitele, kterou prožívali lidé před Kristovým narozením. Velmi pěkně je to zachyceno v latinské sekvenci Veni Emmanuel z 9. století: „Ať přijde Emmanuel a vysvobodí Izrael, jenž vyhnanec je vlastních vin, dokud nepřijde Boží Syn. Raduj se jen! Emmanuel je pro Izrael narozen! Ó vpuč v Jesse kořeni ty ratolesti, v zeleni od nepřátel mne ochrániš a nad mým hrobem zvitězíš. Raduj se jen! Ó přijď, rozbřesku, z výsosti a dej nám bdít v Tvé blízkosti, rozežeh noci temnotu a učin místo životu. Raduj se jen! Ó přijď, ó klíči Davidův, od nebeského domu bran, otevři stezku k výšinám a zahraď cestu k hlubinám. Raduj se jen! Ó přijď, veliký Adonaj, svůj lid jsi vedl pod Sinaj, tam Mojžíš dostal zákon pravý, Smlouvu v moci Tvé slávy. Raduj se jen! Amen.“ (Bohužel nevím, komu poděkovat za překlad a zda se jedná o nějakou oficiální verzi, či nikoliv.)

A co jsme pro vás v tomto čísle připravili? Pořádání o adventu - co to je a nad čím se můžeme zamýšlet. Představení rodin z naší farnosti - tentokrát o Markových z Lhoty Nadčasovou promluvu Petra Piřthy „Našími nepřáteli jsme my sami“, ve které je mimo jiné zmíněna situace na Ukrajině, ale paralel s napjatým dneškem je tam mnoho. (Mimoходом, Petra Piřthu teď v listopadu ocenil papež František - byl mu předán titul kaplana Jeho svatosti, jednoduše řečeno, byl jmenován monsignorem.) Pokračujeme druhým dílem povídání o hřbitovní kapli Na Hvězdíčce. A nakonec se děti zábavnou formou můžou dozvědět něco o svatém Mikuláši, na kterého se určitě už teď těší.

Závěrem bych vám už jenom chtěla popřát, ať v duchu sekvence Veni Emanuel předčít radostně ad-

ventní očekávání jakoukoliv temnotu, se kterou se budete potýkat - ať už tu venku, nebo tu, která nás mnohdy zastihne zevnitř a o to méně připravené. Radujte se ze života z Krista a s Kristem! AS

VÍTE TO?

- **Přijmy farnosti** za měsíc říjen 2015 činily 11973 Kč (sbírky a dary). Výdaje činily 12411 Kč (režie 961 Kč; pastorec 4000 Kč; plyn 7450 Kč).
- **Dětskou mši sv.** budeme slavit 6. 12. v 10.00; po ní bude následovat v sakristii farní agapé.
- V neděli 13.12. bude na mši sv. v 10.00 zpívat sbor **Codex temporis**; zazní staročeské rořaty.
- V sobotu 19.12. v 9.30 proběhne **kající bohoslužba**, při níž bude možné přijmout svátost smíření. Zpovídat budou P. Jindřich a P. Málek
- V sobotu 19.12. ve 14.00 proběhne v kostele stavba jesliček. Každá pomocná ruka je vítána.
- V neděli 20.12. v 17.00 proběhne na **Dobříši** v kostele Nejsvětější trojice předvánoční **koncert sboru Codex Temporis**.
- V Galerii Františka Drtikola proběhne od 4.12.2015 do 10.1.2016 **výstava „Příbramské betlémy, andělé a andělská hudba“**
- **Společenský večer** bude v sobotu 16.1.2015 od 19.00. Hrát bude reprodukováná hudba Dohnal Dancing.

VÁNOCE 2015

24. 12. Štědrý den: 22.00 ve Višňové; 24.00 půlnoční u Sv. Jakuba; čas odpolední mše bude na vývěse

25. 12. Boží hod vánoční: 8.00; 10.00

26. 12. svátek sv. Štěpána: 8.00

27. 12. Svatá rodina: 8.00; 10.00 Česká mše vánoční J. J. Ryby (Codex Temporis a Musica Podberdensis)

31. 12. konec roku: 16.00 (poděkování za uplynulý rok)

1. 1. sl. Panny Marie: 8.00; 10.00

3. 1. Zjevení Páně: 8.00; 10.00

ADVENT

Slovo advent, které v našem povědomí označuje dobu 4 týdnů před Vánoce, je latinského původu a v češtině znamená příchod. Používané spojení „in adventu Domini“, neboli „k příchodu Páně“, můžeme nalézt v duchovních textech, modlitbách a písních. Vyjadřuje tak to, čím by advent měl být především: očekáváním příchodu Ježíše, jeho narození, příchodu na svět.

Doba adventní je církví stanovena jako období 4 nedělí a jejich týdnů před Slavností narození Páně 25.12. - je tedy dobou, která nemá pevný začátek podle data, ale podle uspořádání dnů v konkrétním roce. Pokud například svátek Narození Páně, který slavíme 25.12., připadá na pondělí, je 4. neděle adventní 24.12. - v jednom dni tedy slavíme ráno adventní neděli a večer již vigilií Narození Páně - Štědrý večer a advent pak trvá kratší dobu. Pokud ale Narození Páně připadá na neděli, je poslední adventní neděle o týden dřív, tedy 18.12.

Adventní doba začíná 1. adventní nedělí, ale protože svátky se většinou začínají slavit již večer předešlého dne, do adventní doby se počítá již sobotní večer. Hezky je to vidět např. při modlitbě breviáře, kdy večer před první nedělí adventní již začínají hymny a antifony speciální pro tuto dobu. Věděli jste ale například, že v některých částech západní Evropy je zvykem slavit adventních nedělí šest? Vychází to z tzv. ambroziánského ritu a dodnes je to praktikováno v Itálii v arcidiecézi milánské. Pokud je rozložení dnů v roce příhodné, v Miláně tak můžou začít s adventní přípravou již v první polovině listopadu za teplého počasí a sluníčka, které ještě opaluje.

Tak, jako před dobou velikonoční předchází doba postní, i před Vánoce je advent obdobím zklidnění a přemýšlení, přípravy svého srdce. Svět okolo nám v tom zvlášť moc nepomáhá - právě v období adventu sílí mediální masáž a útok na všechny naše smysly stylem „co všechno ještě musíme mít, upéct, uvařit, připravit...“, aby Vánoce byly opravdové, radostné, veselé, štědré...“ Právě v adventu by nám ale srdce mělo napovědět, že na takových věcech slavení narození Ježíška opravdu nezávisí.

S adventní dobou se pojí množství zvyků, které sice nemají žádné zakotvení v liturgii, ale mohou nám pomoci představit si dobu, která nás do Slavnosti narození Ježíše čeká a využít jí k trochu jiné přípravě. Nejznámější je adventní věnec. V mnoha rodinách zdobí stůl a jeho čtyři svíčky rozsvěcujeme postupně, tak jak ubíhají neděle adventní. Tento odpočítávací názorný kalendář použil poprvé zhruba před 180 lety německý kněz Johann Wichern při své práci v sirotčinci na okraji města Hamburk. Nad stůl v jídelně tehdy pověsil velké kolo od vozu a na ně upevnil celkem 23 svíček, z toho 4 velké. Každý den pak při modlitbě zapaloval s dětmi jednu svíčku až

do Štědrého dne. Později se zvyk rozšířil do dalších částí Německa a odtud do celé Evropy a dál do světa. Adventní věnec se vešel nad stůl nebo pokládal doprostřed stolu. Kruh je symbolem koloběhu života, roku, dne a noci, zelené větvičky, které se na něj upevňují, symbolizují život. Nejčastěji se na věnec používaly svíčky v červené barvě, symbolizující krev, kterou za nás Kristus prolil, jindy zase fialové, symbolizující dobu adventního postu, nebo třeba zlaté jako znamení slunce. Dnešní adventní věnce se často přizpůsobují interiéru našich domovů a našemu vkusu, jejich symbolika však zůstává stále stejná.

Mezi ostatní zvyky, tradice a symboly typické pro adventní dobu můžeme zařadit zpívání tzv. rorálních písní, nazvaných podle úvodního slova hymnu ke 4. neděli adventní „Rorate coeli desuper“ neboli „Rosu dejte nebesa shůry“. Jejich tradice nemá v ostatních zemích obdobu a je známa již z doby Karla IV. jako speciální soubor písní k mariánským bohoslužbám slaveným v adventní době.

Dalšími zvyklostmi již navazujeme ve velké míře na tradice předkřesťanské, které svůj význam mají asi především ve vymezení speciálnosti a jedinečnosti této doby. Patří sem například otevírání okének adventního kalendáře pro děti, stříhání větvíček ovocných stromů na svátek sv. Barbory, příchod Mikuláše s doprovodem čerta a anděla, který se děti ptá, zda byly hodné, a pokud ano, dostávají sladkosti jako odměnu, zdobení domova jmelím - symbolem štěstí a plodnosti, společné pečení perníčků a cukroví a podobně. Tyto zvyky sice ve významu Vánoc pro křesťana příliš neznamenají, můžou nám však pomoci se „naladit“, vybočit ze všedních dnů. Měli bychom je praktikovat s rozumem a přikládat jim také úměrný význam.

„Hle, stojím u dveří a klepu. Kdo uslyší můj hlas a otevře dveře, k tomu vejdu a budu jíst - já u něho a on u mě.“ (Zj 3,20).

Přeji vám, abyste si v adventu nenechali přehlušit Ježíšovo zaklepání. MC

NAUČ SE VÁŽIT SI DRUHÝCH - TŘEBA HNED O ADVENTU

„Miluj svého bližního...“ (Marek 12,31)

Jsou dvě věci, které bychom nikdy neměli dělat: Za prvé, očekávat, že se budeme zcela cítit doma na tomto světě, protože „My máme občanství v nebesích...“ (Filipským 3,20). A za druhé, neměli bychom se stát natolik zaměřenými na nebe, že bychom byli naprosto neužiteční zde na zemi. Principy soli a světla, které vyuvoval Ježíš, nás vyzývají k tomu, abychom měli dobrý vliv na druhé a zapalovali je pro Boha. To znamená, převzít zodpovědnost za to, že budeme lépe dělat věci doma, v práci a ve všech našich záležitostech. Pokud těmi jedinými lidmi,

kterým projevuješ opravdovou péči, jsou lidé v církvi, pak tvá sůl nedává chuť a tvé světlo nezahání tmu. Kristův příkaz „miluj bližního svého“ zahrnuje lásku k nepříteli milým lidem. A druhé miluješ pouze tehdy, když přidáváš hodnotu jejich životům! Možná se ptáš: „Jak to mám udělat?“ Zde jsou čtyři návrhy:

1) Skutečně si jich važ. To vyžaduje, abys jim věřil dříve, než oni věří tobě, sloužil jim dříve, než oni slouží tobě, miloval je dříve, než oni milují tebe, a dával jim, aniž bys cokoliv očekával nazpět.

2) Staň se pro ně hodnotnějším. Nemůžeš dát to, co nemáš, takže musíš získávat a růst kvůli tomu, abys mohl dávat a věst.

3) Zjistí, co je pro ně cenné. Co se stane, když se zajímáš pouze o svoje věci? Víš velmi málo o lidech kolem sebe. Učiň priority druhých svými prioritami. Požádej je, ať ti řeknou svůj příběh. Objev jejich naděje a sny. Učiň jejich úspěch součástí svého poslání.

4) Dělej věci, kterých si váží Bůh. Až tvůj život skončí a ty se podíváš zpět, pro co zjistíš, že jsi žil? Posléze se všechno na zemi změní v prach - včetně tebe! Proto se oddej věcem, které přetrvají až za hranici času tvého života.

Přeji vám všem pokojný advent! Jarka Populová

VÁNOCE NA „SVATÉ“?!

Milí farníci, v Jakubovi č. 8/2015 byla uveřejněna informace o provádění rekonstrukci na Svaté Hoře. Termín dokončení byl stanoven na konec listopadu tohoto roku. Jak se tak stává, konec listopadu se blíží, ale dokončení prací a zpřístupnění areálu Svaté Hory pro návštěvníky do konce listopadu neproběhne.

S velikou pravděpodobností ale budou probíhat obvyklé vánoční akce v již hotovém, novém a krásném prostředí. Bude i výstava betlémů, hrani koled a vánoční bohoslužby.

Všechno je ale v rukou Božích, a tak, prosím, přispějte modlitbou za zdárné dokončení prací a za všechny ty ochotné a obětavé pracovníky, co se na opravě skvostu podíleli. Děkujeme. *HV*

RODINY Z FARNOSTI (DÍL 9.)

MARKOVI ZE LHOTY: 100 – 20 – 10 – 5 – 3 – 2 – 0 jsou čísla, která patří naší rodině. Zatím stále sto prstů, dvacet končetin, deset párů očí, pět hlav, tři ženské a dvě mužské bytosti, žádný pes, kocour, kanárek nebo křeček. Chováme zvěř, která je uživatelská a dá se zkonзумovat, kráľky a slepice. Slepicky nám teď udělaly radost, protože konečně začaly snášet toužebně očekávaná vajíčka.

Žijeme ve Lhotě u Příbramě, na návsi u rybníka Václava, kousek od kapličky a v naší chaloupce bývá

veselo. Velká místnost pojme celkem bez problémů až třicet lidí, což někteří z vás již zažili. Živelnost, veselost, hloucnost, akce jsou asi základní atributy naší rodiny. Hlasový fond našich dětí se nedá přeslechnout, což nejhůře snáší sluchové buňky babičky a dědy, ale už od nich jsem slyšovala, že když nejsi vidět, máš být alespoň slyšet... Plody výchovy sklízíme bohatě, nejvíc slyšet je naše nejmenší Tereška. Zdárně se od sourozenců učí mnoha dovednostem, důležitým pro život... „Mami/ Tati, hele,“ povídá neúnavně, dokud se na ni nepodívám. „Uka“ znamená ukaž mi to, „Oou“ vysloví, když se asi děje něco, co se dítě nemá. Klárka má svůj krásný holčičí svět, který je věcnou oponenturou světu staršího brášky Pavlíka. Ráda kreslí, vaří, hraje si na rodinu, tančí a zpívá. Např. v kostele, aby nezůstala pozadu, se zapojila do zpívání svými písněmi a vyšlo nám z toho následující: zatímco jsme pěli píseň se slovy „Bože, věříme v Tebe,“...“ znělo z Klárčiny úst „že máš čtyři nohy...“

Pavlík dohlíží nad sestrami, organizuje, řídí a rád staví ze všeho, co je po ruce. Potřebuje věcem přijít na kloub. My rodiče, Štěpán a Markéta, jen povětšinou s úsměvem žasneme nad tím, co všechno se jim v hlavách rojí. A nám taky... Náš rodinný život jsme začali před deseti lety 2. července 2005 a procházíme různými etapami, podobně jako mnozí z vás. V současné době na Štěpánových bedrech leží hmotné zabezpečení rodiny, a tak rád relaxuje při hudební produkci na trumpetu v různých muzikantských seskupeních. Jeho dary řemeslné zručnosti a pohodové natury mnozí rádi vítají. Každá akce má svou reakci, takže povětšinou brždění a zůstávání při zemi padá na mne. Snažím se pečovat o rodinné hnízdo, učím děti pomalinku vylétávat a vracet se, sama začínám také opět létat na chvilku za svými sny – četba, cvičení, kurz němčiny aj. Společně se Štěpánem a přáteli si pak rádi zahrajeme nějakou společenskou hru a zapojujeme se do Manželských setkání od YMCY Familia. Vidíme velký smysl v aktivitách podporujících dobré manželství a rodinný život, zvláště v dnešní době. A to je asi pro tentokrát vše, více si řekneme už osobně. Teším se na setkávání s Vámi. *Markéta Marková*

VZPOMÍNKA...

Mám ráda, když jdu do kostela a zvoní zvony. Zvou mne či vítají? V letošním listopadu zněly zvony několikrát, ale já bych ráda vzpomenu na 17. listopad. Symbolicky v 18 hodin se rozezněly zvony a začala mše svatá. Za nás všechny, za získanou svobodu, ale i za studenty, kteří neměli to štěstí a v roce 1939 byla pro ně nachystána nesvoboda. Víme my, kam spěje doba? Umíme s nabytou svobodou žít a dobře nakládat? Nerada bych, aby za 20 let noví studenti

vzpomínali na rok 1989 jako na ztracenou možnost svobodného života v míru a lásce. Snad se nezapomeneme na slogan Pravda a láska musí zvítězit nad Lží a nenávistí. A tak prosím, nechte zvony znít. *HV*

NAŠIMI NEPŘÁTELI JSME MY SAMI

Lidé, lidé, dovoluji si vás oslovit tímto nejvyšším možným titulem, protože člověk je obrazem Boha a je ozdoben výsostnými znaky: rozumem, svědomím a zodpovědností.

Sešli jsme se tu, abychom vzpomenuli oběti válek a totalitních režimů, zejména toho, který je nám historicky nejbližší. Dnešní pietní slavnost dostala jméno Mene Tekel. Tato tajemná slova se objevila na zdi paláce Nabukadnesorova syna, když hodoval a zneuctil posvátné nádoby odcizené z Jeruzalémského chrámu. Oznámila pád jeho říše, protože se nepoučil z příběhu vlastního otce.

Jsme přitom na místě, které je symbolem našich národních dějin. Je to chrám, který po staletí vznikl podle přesně stanoveného řádu a stal se ztělesněním ideálu, který vedl naše otce a dědy. Sama o sobě tato katedrála oním ideálem není, protože ten stojí vysoko nad ní, směrem označeným odvážně vzpřímenými věžemi. Odtud k lidem promluvil Bůh. Slyšeli jsme jeho slova platná pro Izraelity v zajetí stejně jako pro stavitele tohoto chrámu. Jsou bolestně platná i dnes. Odtud k nám poslal svého Syna, Ježíše Krista, aby nám ukázal, kdo jsme. Že jsme lidé, jen lidé spěchající ke smrti. Ale také, aby nám zvěstoval, že ideálem člověka je být obrazem Boha. Podobat se Kristu. To je pravda života, celý jeho smysl - jít k tomuto ideálu.

Pokaždé tu někdo mluví. Dnes ten úkol připadl mně. Je mi úzko, protože mluvím před Vševidoucím a uvědomuji si, že nestojím před vámi, ale před těmi, kdo pro tento ideál, pro pravdu života, byli schopni svůj pozemský život nasadit. Dělat to pro sebe by nedávalo smysl. Život se pokládá za druhé. Ti, na něž tu myslíme, to udělali kvůli nám. Je mi určeno promluvit. Zde jsem, abych konal, co mám konat.

Více než vzpomínat, je třeba se poučit. Ti, o nichž přemýšlíme, zemřeli především proto, že si lidé včas nepřipustili, že jsou ohroženi. Je třeba se poučit, neboť jsme opět ohroženi a opět si to nechceme přiznat. Říkáme: Žijeme v míru, přitom se bojuje, útočí a zabíjí. Ve své hlouposti a pýše poučujeme celý svět. Říkáme: Náboženské války jsou středověký nesmysl. Očekáváme, že všichni odhodí svého Boha, protože my jsme to udělali. Ale oni to neudělají, protože na nás vidí, kam to vede - naše kultura se rozpadá a vymíráme. Říkáme, že s nimi musíme vést dialog, ale oni nás nebudou poslouchat, protože chtějí mluvit o náboženství a my žádné nemáme,

protože jsme nekonečně liberální. Říkáme, že si máme jeden druhého vážit, ale oni si nás vážit nemohou, protože oni jsou schopni pro svou pravdu položit život, ale my budeme ustupovat a podle jejich diktátu zakročíme proti každému, kdo se přizná ke znamení Kristova kříže. Říkají nám, že nejsme tolerantní, a mají pravdu, protože nejsme tolerantní ani k sobě navzájem. A nedejme se mylit, naši politici se vůbec nezajímají o islám, ale o petrolej a prodej obnošených zbraní. My jim to nemůžeme vytknout, neboť je sice máme za krátkozraké hlupáky, ale nesmíme to přiznat, protože jsme je zvolili. Navíc cítíme, že to jsou ti nejhodnější z nás, protože na slovo poslouchají jině, kteří jim, sami bez tváře, odněkud nařizují. Tušíme, že odněkud, kde se hraje ruleta s fiktivními penězi, které ovšem někdy musí být podloženy naší prací, popřípadě životy.

Usilujeme o mír na Ukrajině, ale sami jsme připustili, aby byl ohrožen, a spěcháme se přizvít, protože nepřiznáváme, že nejde ani o Ukrajinu, ani o Rusy, ale opět o peníze a rovnováhy bank, které se rozkládají jako loď, když se zvednou vlny. Říkáme: musíme být silní, abychom uhájili mír, ale k čemu nám budou zbraně, když nemáme muže, kteří by je zvedli. Proč by to dělali, když nemají ideál? Ideál, za který by někdo byl ochoten zemřít. Jsme věru ubozí a směšní. Vzali jsme své oblasti vazebnost kultury a naše katedrály se hrouťí a společenství lidí se mění v hromadu rozhádaných sobců. Ztratili jsme hodnotu a míru člověka, neboť je zcela logické, že když odhodíme své křesťanství a zbavíme se Boha, zbavíme se i člověka, protože přestaneme vědět, jak má vypadat. Jak si nás muslimové mohou vážit, když oni mají Boha, a my žádného nemáme. A proč by se měli u nás chovat slušně a jednat s námi lidsky, když vidí, jak se chováme my k sobě navzájem. Hovoříme o míru, chceme ho bránit, ale sami ho nemáme. Ani v sobě, ani mezi sebou. Chceme zachránit spravedlnost, ale jen množíme zákazy. Jenže spravedlnost ani mír nikdo nezavede, protože vyrůstají ze slušnosti.

Vím, co teď nastane, co uslyším. Má slova narazí na zeď sobecké spokojenosti, která je jako křivé zrcadlo. Všechno překročí. Kdybych řekl jakoukoli moudrost, ozvěnou se ke mně vrátí fráze prázdnější než zvěst opilce. I kdybych přinesl přímo z fronty usmrčené dítě, ozve se jen lživý nářek představitelů elit, a to takový, jaký si bude přát ke všemu lhostejný dav, který je má znovu postavít do čela. Nikdo se nezvedne, aby se šel pokusit zachránit sourozence či matku toho dítěte. Ozvou se proti mně hlasy: Na co si hraješ? Nečárej čerty na zed!..., až zazní protest: Ten blázen nakonec způsobí válku - umlčte ho! Ale já se hrozím toho, co si připravujeme a přivodíme. Našími nepřáteli nejsou ani Arabové ani Ukrajinci ani Rusové a vůbec nikdo. Stačíme si sami,

protože si nevážíme zákona života, zapomněli jsme, že život je láska a láska je obět. Život bez nich nedává smysl. A to je, na co můžeme zahynout. Neměli bychom žádné nepřátele, kdybychom byli jako tato katedrála, poutání k sobě pevným řádem, a byli bychom vázeni a ctěni jako tvůrci. Jenže my nic nevytváříme, protože za sebe necháváme jedny pracovat a druhé myslet. Podle pokynů shora jen posunujeme dílo těch zdola. Nemáme proč žít. Jsme tu zbyteční. Kdybychom takoví nebyli a byli platnými lidmi, neodvážili by se nás nepřátel ohrozit, protože bychom byli pevnější než oni. Naši cestou je návrat k rozumu a jeho zkrácení a důsledné, věrohodné, hluboko žité křesťanství.

Nemohu mlčet. Byl jsem vyzván, abych promluvil před Bohem a mrtvými předky, a to ve chvíli, kdy se nás cizinci s úsměškem ptají: Co vy jste vlastně zač? Nemohu mluvit za druhé, ale odpovím za sebe, být se chvěji. Vyznávám, že jsem běloch, uznávám odlišnost lidských ras, a tudíž lidskou důstojnost všech, ale odmítám zčernat či zežloutnout a změnit proporcí a barvu svých očí.

Jsem muž, který může zplodit, ale nemůže porodit dítě, a proto trvám na spořádané, trvající rodině, neboť je to základ společnosti a záruka výchovy. Trvám na tom, že muž a žena jsou odlišní ve stavbě těla i biologické funkci, že žena je slabší a vzácnější než muž, který ji má chránit, milovat a vážit si jí.

Jsem zatím zdravý a budu pomáhat nemocným, ale odmítnu fňukání slabochů, kteří se na nemoc jen vymlouvají. Jsem zároveň bohatý i chudý. Svůj chléb si dosud vydělávám a mám ho dost, abych se podělil, ale odmítám žít lenochy. Mám mnohem méně než skutečně majetní, nezavídím jim a radoval bych se, kdyby svůj majetek užívali rozumně. Jsem Evropan, protože jsem Čech. Narodil jsem se českým rodičům, vyrostl v české zemi a beru vážně bídu i slávu svého národa. Odmítám se rozplynout v bezduché uniformitě konzumní multikultury. Jsem křesťan, uctívý k lidem jiného náboženství či názoru, a vím s určitostí, že se jimi budou řídit v celém svém jednání. Ale hlásím se pevně ke svému křesťanskému Bohu a řádu, který stanovil, protože je moudrý, spravedlivý a k lidem soucitný. Jsem člověk, vděčný za své lidství a hrdý na svou tvář. Jsem člověk, jmenuji se Petr Piřha a nejsem nějaké 361106/038 rodné číslo ani 37-22/015 identifikační číslo oprávněný, ani PIN ani VIPN ani jakékoli jiné číslo. Jsem člověk, protože mám svědomí a nesu zodpovědnost. Jsem člověk a jako člověk chci také zemřít. Amen.

(Homilie P. Petra Piřhy při bohoslužbě za oběti totality. Letošní devátý ročník festivalu Mene Tekel byl zakončen 1. března ekumenickou bohoslužbou za oběti totality v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha.)

FRANTIŠEK: KOROZE VÍRY, NADMĚRNÁ INSTITUCIONALIZACE CÍRKVE V NĚMECKU

Přijímání uprchlíků, zachování katolického charakteru církevních institucí, ale také koroze víry a nadměrná institucionalizace církve jsou hlavními body poselství, které Petřův nástupce adresoval německým biskupům v rámci jejich návštěvy Ad limina Apostolorum. Papež František se s nimi včera a dnes setkal osobně a předal jim list, který - jak je zvykem - se obrací k celému národu, zastoupenému pastýři u apoštolských prahů.

Papež František hned v úvodu ocenil podporu, kterou německá církev poskytuje mnoha lidem na celém světě, a také pomoc poskytovanou uprchlíkům jak jednotlivci, tak institucemi. „V Kristově duchu chceme pokračovat v podpoře velkého množství potřebných. Zároveň podporujeme veškerou humanitární činnost, která má učinit životní podmínky v zemích původu snesitelnější,“ píše papež na okraj uprchlické krize.

Poselství si všímá významné angažovanosti německé církve v sociálním i charitativní činnosti a její důležitě role ve školství. Je však nutné zajistit, aby byl zachován katolický profil těchto institucí, zdůrazňuje se dále.

Papežské poselství konstatuje pokles aktivní účasti katolíků na svátostném životě, zejména v tradičně katolických oblastech, kde - jak se připomíná - ještě v 60. letech přicházel na nedělní mši téměř každý. Svátost smíření často vymizela, stále méně katolíků je birmováno, stále méně jich uzavírá katolické manželství, kněžská povolání výrazně poklesla. „Vezmeme-li toto všechno v úvahu, lze skutečně mluvit o korozi katolické víry v Německu,“ líčí situaci papežské poselství. Jako lék na tento neutěšený stav věcí povzbuzuje František především k překonání paralyzující rezignovanosti. Doporučuje biskupům, aby pečovali o teologické fakulty a zdůrazňovali nezbytnost věrnosti učení církve.

Papež František varuje také před vkládáním naděje v dokonalou organizaci. Upozornil zejména na nebezpečí přebujelé institucionalizace, vytváření nových struktur, pro které chybějí věřící. Poukázal na nutnost osobního svědectví a „pastoračního obrácení“, aby biskupové ve společnosti žijící ve světském duchu otevírali nové cesty a formy katecheze. Biskup má být „učitelem víry předávané a prožívané ve společenství obecné církve,“ zdůraznil papež. Povzbuzoval také k oživení svátostného života, zvláště svátosti pokání, k němuž může být příležitostí blížící se Jubileum milosrdenství. Vybdl rovněž katolickou církev v Německu k rozhodné obraně lidského života od početi do přirozené smrti.

radiovaticana.cz

KAPLE SV. KRÍŽE NA PŘÍBRAMSKÉM HŘBITOVĚ (ČÁST 2)

Prameny:

- Pamětní kniha děkanského úřadu v Příbrami 1874-1962 (citace značeny D)
- Pobuda Karel - Příbramské kostely, Příbram 1940 (citace značeny P)
- Vrátný Josef - Příbramští děkanové, Příbram, ne-dat. (citace značeny V)

Z historie zvonů v kapli. Na věž byly v roce 1879 zavěšeny 3 zvonky, a to ke cti sv. Prokopa, sv. Jana Nepomuckého a sv. Josefa. Tyto byly posvěceny 8.8.1878 ve vídeňském Novém Městě. Při odevzdávání zvonů vzaly za své z věže hřbitovní kaple dva zvonky. V náhradu za ně byly děkanem Josefem Hartmanem 1.11.1931 posvěceny a na věž zavěšeny nové dva zvonky. Prvý váží 96,5 kg a má na plášti obraz sv. Josefa a nápis „Věnoval Josef Soukup za duše v očistci“, druhý, vážící 45,5 kg, má obraz Panny Marie a nápis „Věnovala Josefa Soukupová za duše v očistci.“ Zvony ulila firma R. Manoušek a spol. v Brně-Hrusovicích za 3.624,60 korun. Nevíme však, co znamenalo ono úsloví „vzaly za své“. Spadly? Pukly snad? Či byly rekvirovány? Neříkáme doložených datovaných zpráv.

Zvonič p. Fírt sdělil, že 3.7.1917 byly odebrány zvony - na hřbitově zvon sv. Jan Nepomucký s nápisem „Hlas náš, hlas hrobu, mně včera, dnes tobě“ (což neodpovídá předešlým údajům) - to byl zřejmě jeden ze zvonů původních, o nichž však není podrobnějších informací.

Dále: Za 2. svět. války byly zvony sbírány všude. Ponechány byly jen zvonkohry (Svatá Hora, Stará Boleslav, Loreta). Zvony byly odvezeny na pražské Maniny a po Labi pak do Hamburku. Některé zvonky zůstaly, byly zkoumány a hlavně zásluhou ředitele Památkového ústavu zachráněny. Po válce pak byly vráceny. 24. a 25.3.1942 bylo z Příbrami odvezeno deset zvonů o celkové váze 3.557 kg, jejichž cenu odhadl děkan po válce pro reparaci na 355.570 Kč (tzn. 100 Kč za 1 kg). To odpovídalo ceně, za kterou také bývalá - znárodněná - firma Perner v Suchém Vrbném po osvobození malé zvony do 50 kg předávala: Např. do Lazce 2.250 Kč za 22,5 kg zvon. Snímání zvonů fotografoval PhMr. M. Pokorný a malé album věnoval děkanovi. Také byl nařízen soupis svícnic a varhanních píšťal.

Dílčí závěr: Mimo uvedených citací neexistují zatím žádné dokumenty, jež by zpřesnily minulost „zvonění“ a „hraní“, ba ani církevních pohřebních obřadů, ani ono fotoalbum.

Z historie varhan v kapli. Nejprve: „Harmonium daroval p. Josef Kavka, městský rada a usedlý měšťan v Příbrami.“ (D, 54); nástroj na kůru stále je, nikdy neopraven, dnes jen stěží provozuschopný.

Dále: „Na kůr byly darovány v r. 1934 varhany, které si pro domácí potřebu sám zhotovil zasloužilý příbramský katecheta a výborný umělec varhanní P. Maxmilián Biedermann, který v roce 19 zemřel.“ (P 33)

Nutno konstatovat, že toto sdělení je mylné. Jednak nikde, v prázdném historickém zdroji, spisu, není tato informace potvrzena - či aspoň zmíněna, jednak se při demontáži krytu hracího varhanního stolu (tzn. při rekonstrukci nástroje) objevily dobové dokumenty.

První - rukopis: „Tyto varhany stavěl p. Josef Hubička, stavitel varhan v Praze. Při stavbě pomáhali pp. Jan Jedlička a Bohuslav Štverák. Dohotoveny byly za 4 týdny v sobotu dne 7.9. o polednách. Maxmilián Biedermann, katecheta v Příbrami. Léta Páně 1912.“ (O autorství nástroje svědčí průkazně i kovový štítek nad manuálem: „Josef Hubička, Stavitelství Varhan, Praha - Smíchov, zal. 1892, opus 66“; tyto varhany tedy byly šestašedesátým nástrojem, který ona firma vyrobila.)

Druhý - strojopis: „Po úmrtí důst. p. katechety Biedermana věnovány tyto varhany dle Jeho přání hřbitovní kapli v Příbrami. Přenesení těchto varhan provedl p. Jindřich Mólzer, varhanář v Příbrami, od 14. do 19.5.1934. Pomáhal mu při tom inženýr Jan Biedermann, zesnulého bratr. Pan katecheta Maxmilian Biedermann narodil se 12.10.1866 a zemřel 16.11.1933. Odpočinutí lehké dej mu, Pane, a světlo věčné ať mu svítí. V Příbrami 19.5.1934. Ing. Jan Biedermann.“ U obou listů je dvojmo připojen malý obrázek - líc: foto M. B. u nástroje (v pozadí ještě znatelné původní prospektové píšťaly), rub: závěrečná modlitba při jeho pohřbu.

Tady jsme, žel, u další historické nepřesnosti. Formulace „...dohotoveny byly za 4 týdny... pomáhali...“ je nonsens: Žádný takový nástroj nemůže být „zhotoven - dohotoven“ za měsíc - stavba varhan trvá kterékoliv odborné firmě s desítkami specializovaných pracovníků řadu měsíců. Výrazy „dohotoveny“ a „pomoc“ tedy nutno chápat jako přenesení hotového nástroje (včetně rozebrání, přepravy a opětného sestavení, tedy včetně práce pomocných sil) odtud někam, z jednoho místa na druhé - tedy na hřbitovní kůr. Avšak odkud? Kde byl nástroj od roku 1912 do roku 1934? Vzhledem k rozměrum nemohl být někde „v bytě katechety“ - byl koncipován zřejmě pro nějaký

větší kostelní kůr - ale jaký, kde? To není zřejmé.

V onom roce 1934, kdy byly varhany instalovány na kůr hřbitovní kaple, tvořily jejich prospekt (průčelí) kovové (nevíme však, zda cínové či zinkové) píšťaly. Na kůr byly varhany vsazeny „do kouta zdi“: píšťalová skříň byla tedy - a je - přístupná pouze z jedné strany (ačkoli původní dispozice umožňovala přístup z obou stran); tím byly znemožněny opravy - ostatně žádné také nikdy od roku 1934 neproběhly. Pouze v roce 1965 osadil hořovický varhanář M. Heger (otec nynějšího varhanáře, který rekonstrukci nástroje provedl) nástroj elektroventilátorem (umístěným kvůli potlačení hluku při nasávání vzduchu do varhanního měchu na půdě), čímž se nahradila dosavadní povinnost ministrantů, povětšinou chovanců příbramského arcibiskupského konviktu či jiných, šlapat měchy. Změnilo se i postavení hracího stolu: Doposavad seděl varhaník levým bokem k oltáři - nyní sedí k oltáři čelem, avšak aby viděl na kněze, musí ze sedadla povstat. A mezitím, neznámo kdy, jak a proč, prospektové píšťaly zmizely.

Neopravený nástroj postupně chátral, až byl téměř nefunkční: Z šesti rejstříků fungoval vposledku jediný. Pedály nefungovaly vůbec.

Jednání (zprvu vlastně soukromá, osobní) o rekonstrukci varhan začala v roce 2004 s tehdejší starostou Ing. Ivanem Fuksou. Ten s opravou souhlasil s podmínkou, že je třeba nejprve odborný odhad finančních nákladů. Shodou okolností opravoval tehdy varhany v příbramském divadle hořovický varhanář Ing. M. Heger. Požádán, souhlasil a zdarma varhany v kapli prohlédl a zpracoval projekt opravy. Navrhl dvě možnosti: (1) Nejprve opravit to nejnmutnější (nefungující pedály a rejstříky) zhruba za 70.000 Kč. Poté, asi po roce, opravit vše ostatní, zhruba za dalších 80.000 Kč; či (2) Udělat celou rekonstrukci najednou, laciněji, za zhruba 140.000 Kč. Jeho návrh jsem okamžitě osobně předal starostovi Ivanu Fuchsovi. Rekl, že taková částka se v rozpočtu města jistě najde.

Poté však volby: I. F. odešel, starostou zvolen MVDr. Řihák - jednání o nástroji „zmrzlena“. Teprve významně později znovu osobní jednání s J. Ř. (byť zprvu odmítaná) i s I. F. (který byl v té době náměstkem ministra financí) přinesla (v čas, kdy jsem původní záměr už téměř vzdal) výsledek. Rekonstrukci varhan městské zastupitelstvo v administrativní linii starosta - odbor kultury - ředitel TS - správa hřbitovů - odsouhlasilo a Technické služby (coby správce hřbitova a kaple) uzavřely s M. Hege-rem příslušnou smlouvu.

Při zahájení oprav, při demontáži nástroje, se však ukázalo, že téměř 90 % součástek, dílů a píšťal je tak poškozeno, že je nelze opravit, vše nutno vyrobit nové. Tím se čas opravy prodloužil a zvýšil se značně i finanční náklad - na 352 200 Kč. Město Příbram i tuto zvýšenou sumu zaplatilo.

Cílem rekonstrukce nástroje (od 1.11.2009 do 30.10.2010) bylo varhany nejen „zvukově zprovoznit“, ale hlavně nástroj přestavět tak, aby pro veškeré budoucí práce (čištění, regulace, ladění - mimochodem, první ladění by mělo proběhnout půl roku po zprovoznění nástroje, a nadále platí doporučení hrát co nejčastěji) byl snadný přístup, s maximálním důrazem na dlouhodobou spolehlivost stroje. Varhany jsou v kapli vystaveny extrémním rozdílům teplot. Z tohoto důvodu firma opatřila dvě těsně s nástrojem sousedící okna termoizolačním průzračným makrolonem. Tento neporučí vzhled interiéru ani exteriéru, vytvoří však teplotně izolační prostor. Nástroj byl také po zpevnění stropu opatřen folií zabraňující pro jakýkoli budoucí možný případ protékání vody z porušené střechy.

Zvukově i vzhledově „nový“ nástroj měl svou „premiéru“ v úterý 2.11.2010 při odpolední bohoslužbě za zemřelé - poželhal ho pro další desetiletí, AMDG, příbramský vikář P. J. Krink, a Ing. Hegerovi, mistru varhanickému, který byl rovněž přítomen (chtěl zdola, mezi lidmi, posoudit zvuk nástroje v lidmi naplněném prostoru, jehož akustika je ve městě i okolí ojedinělá), poděkovali účastníci bohoslužby potleskem.

Varhany tedy znovu znějí. Pro znalce ještě připomeňme osazení nástroje. Původní (jen odhadované, aniž znám kov píšťal): Princípal 8', Flétna dutá 8', Salicional 8', Oktáva 4' (v prospektu možná Houslovka 4'), Flétna příčná 4', Subbas 16'. Nyní: Subbas 16', Fl. dutá 8', Salicional 8', Princípal 4', Fl. příčná 4', Mixtura 2'; v nástroji celkem 363 píšťal.

Závěr: Opravdu zbývá historicky detektivní otázka pro pamětníky či regionální historiky - v pamětních knihách ani v jiných pramenech totiž chybějící informace nejsou:

Kde byly či mohly být varhany v letech 1912-1934? Našla by se jakákoli dokumentace/foto/zápis jejich původního umístění či stěhování? Kdo manuálně pomáhal? Kdy, kam a proč zmizely kovové průčelní píšťaly (o jejich válečných zábořech není zpráv)? Či ví kdo cokoli dalšího, detailního, souvisejícího?

*Jiří Gutwirth, pokračování
v příštím Jakubovi*

O biskupu Mikuláši

V městě Myra postrádali lidé dlouhé měsíce . Všechno uschlo. Když lidé neměli , nemohli ani péct . I malé plakaly hladem. A domácí   umírala. Tu lidé přišli k Mikulášovi. Prosili: „Pomoz nám! Mnoho obyvatel města, zvláště , a umírají hladem!“

Den nato přijela do přístavu . Byla plná s . byly však pro císaře. vyhledal kapitána. Prosil ho: „Dej nám nějaký s . Nechceme to zadarmo. Dám ti .“ Kapitán však nechtěl. patří císaři. Kdyby chyběl jediný , kapitána by potrestali. řekl: „Slibuji ti, že když u císaře vyložíte, nebude žádný chybět! Bůh ví, že potřebujeme, a zařídí to.“ Kapitán mu uvěřil. Vyložili s , aby všichni obyvatelé Myry měli dost. Lidé se radovali a hned napekli , aby nikdo nehladověl. stačilo i na to, aby ho zjara zaseli.

 vyplula z přístavu, a když námořníci vykládali pro císaře, opravdu nechyběl ani jeden. Všichni lidé chválili . však řekl: „Ne já, ale Bůh se o nás postaral!“

převzato z KCBB, AS